

20ste vergadering

Dinsdag 1 april 2003

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Braks

Tegenwoordig zijn 66 leden, te weten:

Baarda, De Beer, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Bierman, Bierman-Beukema toe Water, De Blécourt-Maas, De Boer, Boorsma, Braks, Broekers-Knol, Van den Broek-Laman Trip, Van Bruchem, Castricum, Dees, Doesburg, Dupuis, Van Eekelen, Van Gennip, Ginjaar, Groen, Hessing, Van Heukelum, Hofstede, Van den Hul-Omta, Jaarsma, De Jager, Ketting, Kneppers-Heijnert, Kohnstamm, Van der Lans, Van Leeuwen, Lemstra, Lodders-Elfferich, Luijten, Lycklama à Nijeholt, Maas-de Brouwer, Meindertsma, Pastoor, Platvoet, Le Poole, Pormes, Rabbinge, Rosenthal, Ruers, Van Schijndel, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Stevens, Swenker, Tan, Terlouw, Van Thijn, Timmerman-Buck, Varekamp, Ter Veld, De Vries, Van Vugt, Walsma, Werner, Witteveen, Woldring, De Wolff en Wolfson,

en mevrouw Ross-van Dorp, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Roscam Abbing-Bos en Dölle, wegens familieomstandigheden;

Eversdijk, Jurgens, Zwerver en Van der Linden, in verband met een plenaire vergadering van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Aangezien voor nieuwe verdragen, de verlenging van verdragen, de wijziging van een verdrag, een protocol en voor voorgenomen rechtshandelingen die ter stilzwijgende goedkeuring zijn voorgelegd en gedrukt onder de nrs. 23908, 64a, 24493, 75a, 28757, 28758, 28775, 28783, 28784, 28787, 28788, 28796 en 28805 de termijnen zijn verstreken, stel ik vast dat wat deze Kamer betreft aan uitdrukkelijke goedkeuring van deze verdragen, protocol en voorgenomen rechtshandelingen geen behoefte bestaat.

Aan de orde is de behandeling van de volgende **voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften**:

- adres van R.J. Slop te Amstelveen betreffende heffingsrente (gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003, nr. X);
- adres van E.T.W. Kerkman te Haarlem betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003, nr. XI);
- adres van N. Sharansi te Amsterdam betreffende kwijtschelding van

een belastingaanslag (gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003, nr. XII);
- adres van J.O.E. Mantoua te Geldermalsen betreffende een betalingsregeling voor een belastingaanslag (gedrukt stuk Eerste Kamer, 2002-2003, nr. XIII).

De **voorzitter**: Ik stel voor, de conclusies van de commissie over te nemen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Penitentiaire beginselenwet in verband met het penitentiair programma en het elektronisch toezicht (28420);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op de Nederlandse organisatie voor wetenschappelijk onderzoek en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek ter uitvoering van de in het Wetenschapsbudget 2000 opgenomen voornemens en tot het aanbrennen van een aantal technische wijzigingen (28466);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de invoering van de raadsheer-commissaris en enige andere onderwerpen (raadsheer-commissaris) (28477);**

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Interimwet zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs, in hoofdzaak in verband met uitzendkrachten in het onderwijs (regeling uitzend-**

Voorzitter

krachten in het onderwijs) (28643); - het wetsvoorstel Kleine wijzigingen en reparaties in diverse wetten op het terrein van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieubeheer (28651).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van: - **het wetsvoorstel Gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (28169).**

De **voorzitter**: Ik heet de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van harte welkom.

De beraadslaging wordt geopend.

Mevrouw **Ter Veld** (PvdA): Mijnheer de voorzitter. Een wetsvoorstel dat handelt over het gelijk behandelen van mensen die verschillend zijn, want daar gaat het om als we spreken over mensen met een handicap of chronische ziekte, zal bijna per definitie gaan over de voorwaarden en voorzieningen die noodzakelijk zijn om een gelijke uitgangspositie te kunnen bewerkstelligen. Gelijke mogelijkheden: equal opportunities zou wellicht een beter woord zijn, maar goed, de naam doet er niet toe, als het beleid maar deugt. Gelijke behandeling vereist dat de samenleving voorkomt dat er voor bepaalde groepen extra drempels worden opgeworpen, drempels die ontstaan door als uitgangspunt te kiezen dat alle burgers bergen kunnen verzetten, trappen kunnen beklimmen, kunnen zien en horen – luisteren is weer iets anders – met andere woorden, de hele samenleving gaat uit van mensen – ik zou bijna zeggen: van mannen – die niet gehandicapt of ziek zijn. Juist dat uitgangspunt maakt aanpassingen zo duur. Als bij het openbaar vervoer het uitgangspunt geweest zou zijn toegankelijkheid voor met name die groepen die van het openbaar vervoer gebruik maken, dus voor kinderen, ouders met kinderwagens, mensen met boodschappentassen en voor ouderen die slecht ter been zijn, zou

het voor burgers met een handicap veel gemakkelijker zijn om van deze voorziening gebruik te maken. Drempels ontstaan door onnadenkendheid in de fysieke omgeving, in de wereld, op internet, waar eigenlijk niet?

Ik sprak onlangs met het Eindhovense IT-bedrijf Meer Samen. De afkorting MS geeft al aan dat het bedrijf ontstaan is uit de MS-patiëntenvereniging. Er werken daar dus uitsluitend mensen met een chronische ziekte. Men kent daar niet alleen duobanen, maar ook octobanen, want mensen kunnen regelmatig uitvallen. Dit bedrijf vertelde mij hoopvol waarschijnlijk voor de gehele provincie Noord-Brabant een scan te mogen uitvoeren of de websites inderdaad toegankelijk zijn. Kan de staatssecretaris mij vertellen of alle overheidsites, inclusief die van de Tweede en de Eerste Kamer, inmiddels aan de W3C-criteria voldoen? Meer Samen staat u graag bij. De mensen van dat bedrijf zijn experts bij uitstek, evenals trouwens de andere ambassadeurs van "Drempels weg".

Wie gelijke behandeling, gelijke mogelijkheden en kansen wil, zal een zeer breed beleid moeten voeren. Het gaat om voorzieningen, om vanzelfsprekende en noodzakelijke voorwaarden voor gelijkwaardige deelname op alle terreinen van het maatschappelijk leven. Natuurlijk gaat het ook om beeldvorming en mentaliteitsverandering: terreinen waarop de overheid het gelukkig niet alleen voor het zeggen heeft of voor het zeggen moet hebben. De Gehandicaptenraad, de vele verenigingen van mensen die tot de doelgroep behoren, de Nationale commissie chronisch zieken en gehandicapten en werk enzovoorts spelen hierbij alle een rol.

Ik merk dat de staatssecretaris op dit terrein een grote beleidsverantwoordelijkheid heeft en ik ga ervan uit dat het departement de initiatieven met enthousiasme en geld zal blijven ondersteunen. De overheid dient naast aandacht voor de voorwaarden en de voorzieningen te zorgen voor wetgeving om ongeoorloofd onderscheid, direct of indirect, aan de kaak te stellen. De wetgeving zou niet alleen gericht moeten zijn op de individuele klachtenafhandeling, maar ook op de mogelijkheid van groepsactie. De wetgeving zou ook de mogelijkheden moeten bieden om de voorzieningen

en/of maatregelen die noodzakelijk zijn om daadwerkelijke gelijkheid te bevorderen voor te stellen of om die, zo nodig, af te dwingen. Kan het bijvoorbeeld zo zijn dat een ROC, een regionaal opleidingscentrum, die in een regio de enige onderwijsvoorziening is, niet beschikt over een lift? Zoiets zou je niet voor mogelijk houden met het huidige Bouwbesluit, maar het is wel het geval. Daarmee werkt dit opleidingscentrum dus de toegankelijkheid tegen. Kan zo'n centrum gedwongen worden een dergelijke voorziening alsnog aan te brengen? Zo ja, wie zou daartoe dat ROC moeten dwingen, gelet op de decentralisatie van het beleid? Kan een uitspraak van de commissie Gelijke behandeling tot een dergelijke aanpassing leiden?

Mijnheer de voorzitter. De wet bestrijkt een beperkt aantal terreinen. Dit zijn wel belangrijke terreinen: arbeid, beroepsopleiding en openbaar vervoer. Uitbreiding zou in het kader van deze wet gestalte kunnen krijgen. Sport was eerst toegevoegd, werd later geschrapt, maar het gaat natuurlijk ook om huisvesting, het aanbieden van goederen en diensten tot en met het buiten kunnen spelen. Ik weet bijvoorbeeld uit ervaring hoeveel speeltuinen zich actief inzetten om deze toegankelijk te maken voor alle kinderen en hoeveel creativiteit en inzet dat kost. Ik adviseer de staatssecretaris om daar eens kennis van te nemen en na te gaan of er een nog actievere rol kan worden gespeeld door het departement bij de renovatie van speeltuinen. Als sport wordt toegevoegd, mag het spelen namelijk niet worden vergeten.

Op de voorgestelde terreinen van arbeid, beroepsopleiding en openbaar vervoer is trouwens nog ontzettend veel te doen. Hoe staat het nu met de afstemming van de wetgeving gericht op de reeds werkenden, en de toekomstige werknemers? Ik bedoel dan de REA en de voorzieningen die met lesgeven te maken hebben, zoals het onderwijsrugzakje en de Wet voorzieningen gehandicapten. Wij hebben de stellige indruk dat hier verbetering moet worden aangebracht. Dat geldt voor vervoer naar school, toegankelijkheid van de school, de mogelijkheden om aanpassingen te kunnen krijgen die praktijklessen mogelijk maken en de